

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

Ректори Донишгоҳи давлатии Кӯлоб
ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ
доктори илмҳои физика ва математика,
профессор, узви вобастаи АИ ҷт
АБДУЛЛО ҲАБИБУЛЛО

24. 01. 2019

ХУЛОСАИ

кафедраи адабиёти тоҷик ва журналистиқаи Донишгоҳи давлатии
Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ дар ҳусуси рисолаи номзадии
Мирзораҳматова Гулнора Мирилиевна дар мавзӯи «Рӯзгор ва
эҷодиёти Мирзо Қадам», аз рӯи ихтисоси 10.01.01 – адабиёти тоҷик

Мирзораҳматова Гулнора Мирилиевна дар кафедраи адабиёти
тоҷик ва журналистиқаи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи
Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ аз соли 2009 ба ҳайси асистент ба кор қабул
шуда, аз соли 2010 то 2016 аспиранти ҳамин кафедра маҳсуб ёфта, корҳои
илмий-тадқиқотиро дар мавзӯи «Рӯзгор ва эҷодиёти Мирзо Қадам» зери
роҳбарии доктори илмҳои филологӣ, профессор Искандар Икромов ба
роҳ монд.

Дар давоми кор ва фаъолияти илмиаш имтиҳонҳои номзадиро аз
фанҳои «Фалсафа» (шаҳодатномаи №18 аз 04.12.2017, баҳо «4-хуб») ва
«Забони англисӣ» - (шаҳодатномаи №22, аз 30.06. 2018, баҳо «4-хуб»)
супурдааст.

Кафедра рисоларо муҳокима карда, ба хулосаи зерин омад:

Хангоми омӯхтани мероси адабии шоир рисоланавис ба осори хурди лирикии адиб низ таваҷҷуҳ намудааст. Унвончӯй дар боби аввали диссертатсия, ки «Чараёни зиндагӣ ва мероси Мирзо Қадам» ном дошта, аз се фасл иборат мебошад, заминаи маъхазҳои адабӣ, илмӣ, таърихӣ, динӣ-мазҳабӣ ва ғайраро доир ба ҳаёти сиёсиву иҷтимоӣ ва фарҳангни адабии ин давра бо андешаҳои илмии худ қувват додааст.

Инчунин дар боби мазкур Мирзорахматова Г.М. дар бораи зиндагиномаи Мирзо Қадам маълумоти кофӣ дода, барои пажӯхиши ҳамаҷонибаи мавзӯъ бойгонии Мирзо Қадамро дар шакли намунаҳои пароқанд, маълумоти аз наздиқон, дӯстон, ҳамдиёрон ва ҳамқаламони адиб ҷамъкардааш ва маколаҳоеро, ки дар онҳо ба дараҷаи омӯхта шудани ҳаёт ва эҷодиёти Мирзо Қадам ишора карда шудааст, моҳирона истифода кардааст.

Дар боби дуюми диссертатсия муаллиф дар бораи мазмун ва мундариҷаи ғоявии ашъори Мирзо Қадам ақидаҳои илмии худро иброз намуда, аввал мавқеи осори хурди лирикии шоирро аз ҷиҳати мазмуну мундариҷа таҳқик кардааст. Баъдан андешаҳои ахлоқии “Девон”-и ӯро таҳлил намудааст. Дар боби мазкур фикру ақидаҳои муаллифи рисола доир ба асари Мирзо Қадам “Қасас-ул-анбиё»-и манзум баён гардидаанд. соҳту мухтаво ва аҳамияти тарбиявии ин асар зикр шудааст.

Хусусияти услубиву бадеии осори адабии Мирзо Қадам пурра дар боби сеом тадқиқ карда шудааст. Шоир аз забони омма дар осораш ҳеле зиёд истифода намудааст, ки ин нукта низ дар диссертатсия бо мисолҳои мушаҳҳас ифода ёфтааст. Масалан, дар шеъри Мирзо Қадам пасоянди «ро» дар шакли гуфтугӯии «а» омадааст. Баъзе ҳарфҳо бо такозои вазни шеърӣ ҳазф шудаанд, монанди “бадтар-батар”.

аҳамияти мавзӯи рисолаи диссертационии “Рӯзгор ва эҷодиёти Мирзо Қадам” аз он иборат аст, ки дар нимаи дувуми асри XIX ва аввали асри XX рӯйдодҳои шадиди таърихӣ боиси косташавии алоқаи ҳавзаҳои адабӣ гардиданд. зоро мардуми Бухорои Шарқӣ ба бүмбасти фарҳангӣ мувоҷех гашт ва он чӣ рӯйи аврок омада буд, муддате аз назарҳо ғоиб монд. Аз ин сабаб адабиёти ин давр ва хусусан фаъолияти доираи адабии Роғ, ки Мирзо Қадам яке аз намояндагони бомаҳорати он аст, то ҳол ба таври бояду шояд омӯхта нашудааст. Мирзорахматова Гулнора Миралиевна тавонистааст, ки ҷараёни зиндагӣ ва мероси адабии Мирзо Қадамро пурра омӯхта, мазмун ва мундариҷаи ғоявии ашъори ў ва хусусияти услубиву бадеии осорашро муайян кардааст. Аз ҷумла, мавқei доираи адабии Роғро дар нимаи дувуми асри XIX ва ибтидои асри XX омӯхтааст.

Унвонҷӯй соҳту мухтавон «Қасас-ул-анбиё»-и манзуми Мирзо Қадам ва мавқei онро дар адабиёти тоҷик дар асоси далелҳои боэътиими迪 илмӣ собит гардонда, инчунин андешаҳои ахлоқии «Девон»-и Мирзо Қадам ва мавқei ашъори лирикии ўро таҳлил кардааст.

Диссертасия дар адабиётшиносии муосири тоҷик аввалин ва ягона рисолаи илмиест, ки ба ҳаёт ва эҷодиёти Мирзо Қадам, ва асарҳои «Девон» ва «Қасас-ул-анбиё»-и манзуми ў баҳшида шудааст. Дар ин тадқикот маҳорати суханварии шоир дар эҷоди бадеӣ мавриди назари муаллиф карор гирифтааст. «Қасас-ул-анбиё»-и манзуми шоир дар адабиёти тоҷику форс зимни асарҳои ҳаммазмуни мансур эҷод шудааст.

Дар диссертасия муаллиф бори нахуст доир ба доираи адабие, ки дар он Мирзо Қадам фаъолияти эҷодӣ дошт, маълумот додааст, инчунин зиндагиномаи шоир, фаъолияти адабии ў низ мавриди омӯзиши муаллифи кор карор дода шудааст.

Ҳамин тавр, муаллифи рисола событ кардааст, ки дар нигоштаҳои Мирзо Қадам ба ҷои *тоб хӯрдан* - «тов хӯрдан», *бародар* - «биёдар», *фаромадан* - «хамбидан» ва ғайра истеъмол шудаанд. Шоир аз қалимаҳои мураккабе истифода бурдааст, ки маҳсули эҷоди ҳуди ӯ ҳастанд. Ба монанди: *олиҷавонмард, покизалесӣ, бомурувватпеша* ва ғайра. Дар интиҳои диссертатсия муаллиф ҳулоса ва натиҷагириҳояшро дар 18 банд ҷамъбаст кардааст.

Ба ҷумлаи дастовардҳои илмии диссертатсия мазкур ҳаминро метавон нисбат дод, ки рисоланавис барои омӯзишу пажӯҳиши яке аз мавзӯъҳои кам тадқикшудаи адабиёти тоҷик, яъне зиндагинома ва мероси адабии Мирзо Қадам, фаъолияти ҳавзаи адабии Роғ, нақши он дар адабиёти тоҷик саҳми арзанда гузоштааст. Маводи диссертатсия зимни таҳияи асаҳрои илмӣ доир ба таърихи адабиёти тоҷик, китобҳои дарсӣ ва навиштани рисолаву мақолаҳои илмиву оммавӣ арзишманд дониста мешавад. Илова бар ин диссертатсия дар омӯзишу пажӯҳиши дигар ҷиҳатҳои осори Мирзо Қадам, инчунин навиштани корҳои курсӣ ва дипломӣ, курсҳои маҳсуси лексионӣ ва амалӣ барои донишҷӯён метавонад бевосита хизмат кунад. Таҳқики ҳаёт ва эҷодиёти Мирзо Қадам барои амиқтар аз ҳуд кардани таъриху фарҳангӣ тоҷик, баланд бардоштани хисси ватаншиносӣ ва завқи эстетикии ҷомеа низ беманфиат наҳоҳад буд.

Дастоварди дигари рисола ҳамин аст, ки забони таҳқиқоти мазкур аз ҷиҳати илмӣ фасех буда, ба меъёрҳои забони адабии имрӯзай тоҷикӣ пурра мутобик аст. Фикррониҳо ва баёни нуктаи назари муаллифи рисола бо амиқӣ ва мантиқи баланд фарқ мекунанд.

Аҳли кафедра диссертатсияро ҳонда ва таҳлил карда, ба ҳулосаҳои зерин омаданд:

1. Диссертатсия аз мукаддима, ду боб, хулоса ва китобнома иборат аст. Таркиби кор ба максаду мароми тадқиқот мувофиқ аст;
2. Муаллиф дар диссертатсия маълумоти заруриро оид ба зиндагинома ва осори шоир Мирзо Қадам иенниҳод карда тавонистааст. Аспирант, махсусан ба фаъолияти шоирии шоир таваҷҷуҳи бештар зохир намудааст;
3. Муаллиф дар таҳқиқот зинаҳои рушду пешрафти шоирро дуруст муайян карда, қимати мундариҷавӣ, иҷтимоӣ, ахлоқӣ ва бадеии осори ўро нишон додааст;
4. Хусусиятҳои жанрӣ ва услубии эҷодиёти Мирзо Қадам дар сатҳи зарурӣ ба таҳлилу таҳқиқ омадааст;
5. Аспирант адабиёти илмӣ ва илмию оммавии оид ба рӯзгору осори шоирро ҷамъоварӣ карда, аз ҷиҳати илмӣ истифода бурдааст;
6. Диссертатсияи мазкур аввалин таълифоти ҷомеъ оид ба зиндагинома ва осори гаронбаҳои Мирзо Қадам мебошад;

Инчунин дар рафти тадқиқот аспирант хулосаҳои ҳосилшударо оид ба мавзӯъ дар конференсияҳои ҷумҳурияӣ ва вилоятӣ баромад кардааст. Файр аз ин, шаш мақолаи илмии ҷавобғӯ ба талаботи имрӯзи илм ба табъ расонидааст, ки аз рӯйи мундариҷа бобҳои асосии корро фаро мегиранд.

Дар баробари муваффақиятҳо дар кор баъзе камбудиҳои ҷузъӣ ба ҷашм мерасанд, ки онҳо хусну қубҳи рисоларо кам намекунанд, вале аспирантро лозим меояд, ки пеш аз ҳимоя камбудиҳои дар зер нишондодашударо бартараф намояд;

1. Дар кор ғалатҳои имлоию техникӣ ба ҷашм мерасанд;
2. Дар рисола баъзе фикрҳо такрор шудаанд;
3. Рӯйхати адабиёт ба талаботи имрӯзи илм мувофиқат намекунад.

Диссертатсияи Мирзораҳматова Гулнора Мирилиевна дар мавзӯи «Рӯзгор ва эҷодиёти Мирзо Қадам», аз рӯи ихтисоси 10.01.01 – адабиёти ҳалқҳои мамолики ҳориҷӣ (адабиёти тоҷик) ба ҳимоя пешниҳод карда мешавад.

Хулоса дар ҷаласаи кафедраи адабиёти тоҷик ва журналистикаи Доғонишгоҳи давлатии Қӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ қабул шуд.

Дар овоздиҳӣ 11 нафар устодону омӯзгорон ширкат доштанд.

Натиҷаи овоздиҳӣ: «тарафдор» - 11 нафар, «зид» - нест, «бетараф» - нест, суратҷаласаи №6, аз 24 январи соли 2019.

Мудири кафедраи адабиёти тоҷик ва журналистика
номзади илмҳои филологӣ,

дотсент:

Котиби кафедра, ассистент:

Холикова З. К.

Шамшоди Ҷ.

«Имзои Холикова З. К. ва Шамшоди Ҷамшедро
тасдиқ мекунам»,
мунири шӯбайи қадр ва корҳои
махсуси ДДҚ ба номи А. Рӯдакӣ :

Давлатов М.